

Pro Hanhikivi ry.
Laitatie 14,
86110 Parhalampi

13.1.2008

Pöyry Energy Oy
Yhteyshenkilöt:
Mika Pohjonen ja Sirpa Torkkeli
PL 93
02151 Espoo

Kommentteja Fennovoiman ydinvoimalaitoksen YVA-ohjelmaan.

Yleistä:

YVA-selvityksessä on määritettävä tarkasti ne rajat, joihin Fennovoiman ydinvoimalan vastuut ja velvollisuudet tulevat ulottumaan ja mitä jää kunnan velvollisuudeksi tai ylläpidettäväksi (esim. tiet, vesijohto, viemärit, linjat, katuvalaistus ja kaikki muu mahdollisesti vaadittava infrastruktuuri). Miten jakautuvat esim. pelastustoimen kustannukset? Mitä muita kustannuksia ydinvoimala tuo kunnille ja seutukunnalle?

YVA-selvityksessä on määriteltävä, millä tavalla korvataan luontoarvojen ja käyttöarvon menetys kuntalaisille, kyläläisille, maanomistajille ja mökkiläisille. Mistä voi löytyä korvaava paikka?

YVA-selvityksessä on määriteltävä, miten Fennovoima aikoo toteuttaa maanhankinnan, kun maanomistajat ovat kieltäytyneet myymästä alueitaan.

Millä perusteella Fennovoima voi vaatia kuntia aloittamaan kaavoituksen välittömästi kaikissa kuudessa paikassa tai neljässä kunnassa. Jos kaavoitus vie aikaa 1-3 vuotta, sen ehtii saattaa loppuun hyvin vielä YVA:n jälkeen.

Kaavoitusvaikutusten arviointi.

Mitkä ovat kaavoituksen vaikutukset, jos käy niin, että laitosta ei tule. Palataanko aikaan ennen ydinvoimalahanketta vai kaavoitetaanko kuitenkin tulevaisuuden varalle? Tarkoittaako, että kaikki 4 paikkaa ovat tulevaisuudessa kuitenkin potentiaalisia ydinvoimalapaikkoja. Onko lopullinen päämäärä 4*2 laitosta Fennovoimalle?

Kysymykset/kommentit kohdistuvat kyseiseen kohtaan YVA-luonnoksessa:

- 1.1 Mihin suurimman yksittäisen omistajan, "vähemmistöosakkaan", eli E.ON osuus 34 % menee ? Ruotsiin, Saksaan? Selvitettävä YVA- selvityksessä.
- 1.2 Ilmastomuutoksen torjumiseksi uusiutuvien energianlähteiden käyttöä tulee lisätä. Kenen vastuulle kyseisten energiantuotantomuotojen rakentaminen jää? Uusiutuvan energiantuotannon kasvu tulee huomioida ydinvoiman lisätarpeen arvioinnissa.
- 1.3 Laitosalueen todellisesta koosta ja kaikista sen lisäksi tarvittavista alueista täytyy saada tarkempi määrittely. (Sivu: 15: maa-ainesten välivarastointi, pysäköinti- ja majoitusalueet.) Mitä muutoksia teiden, viemäri- ja vesijohtoverkoston rakentaminen tulee aiheuttamaan? YVA-selvityksessä tulee käydä ilmi teiden, viemäri- ja vesijohtoverkoston kulkureitit.
- 1.5 Tällä hetkellä 400 kV:n yhteydet ovat n. 50 km päässä. Missä ko. liittymispiste on, johon tämä YVA -selvitys yltää? Kuka maksaa yhteyden, kaikki sähkönkuluttajatko? Valtakunnallinen varavoima? Eikö kyseessä ole atomivoimalan vuoksi rakennettava varavoima? Miten säätövoima hoidetaan Fennovoiman suunnitelmissa? Miten ja milloin loppusijoitusratkaisu tehdään? Fennovoiman selvitys omasta loppusijoituksesta.

- 3.7 Voiko asukaskysely olla niin objektiivinen tai puolueeton, että asukkaiden todellinen suhtautuminen tulee varmasti esille. Voidaanko määritellä, että "otanta" on oikea tai riittävä.
- 4 Vaihtoehtojen 1 laitos tai 2 laitosta, vaadittava pinta-ala, vaikutusalueet ja vaikutukset lienevät suuruudeltaan erilaiset. Kaikki selvitykset on kai syytä tehdä suurimman mahdollisen vaikutuksen (2'1250 MW) mukaa.
- 4.1 Kuka vastaa Fennovoiman energiatuotannon uusiutuvilla tuotettavaksi tulevasta osuudesta (tulevaisuudessa jopa 20%)? Valtioko ja veronmaksajat?
- 4.2 Fennovoimalla ei ole energiansäästömahdollisuuksia, mutta taustalla olevilla yhtiöillä (esim. Outokumpu ja Ruukki) on merkittäviä mahdollisuuksia. YVA-selvityksessä on selvitettävä tarkemmin energian kulutuksen kasvuennusteet, ottaen huomioon mm. paperiteollisuuden alasajo ja ilmaston yleinen lämpeneminen.
- 4.4 Fennovoiman markkinoima eettisyys mm. venäjän sähkön suhteen ei näytä ulottuvan omaan toimintaan eli uraanivoimaketjun alkulähteille. Ydinpolttoaineen hankinta! Uraanin toimittajien oman lainsäädännön mukaiset selvitykset olisi syytä liittää mukaan alkuperäisinä. Selvitys ministeri Pekkarisen lausumasta, joka mukaan jokaisen maan, joka tuottaa ydinsähköä. tulisi tuottaa myös eli urani (louhia ja rikastaa) omassa maassaan.
Fennovoiman oma loppusijoitusratkaisu kuvattava selvityksessä.
Sijaintialueen välittömässä läheisyydessä (n. 15 km) on Rautaruukin terästehdas. Tässä yhteydessä on ehdottomasti arvioitava kahden rajusti ympäristöä kuormittavan laitoksen yhteisvaikutus.
Nykyisetkin rasittavat ihmisten terveyttä, varsinkin Raahen alueella.
Meneillään on myös Laivakankaan kaivosohanke Mattilanperällä Raahessa. Selvitettävä millaiset ovat kaikkien näiden yhteisvaikutukset vesistöön.
Arviointiohjelmaan on myös laitettava jokaisen vaikutustyyppin tarkastelualueen tarkka rajaus.
- 5.1 Selvitys onko kestävän kehityksen periaatteiden mukaista rakentaa energiantuotantolaitos, jonka tuotannon suurimmalla osalla (n. 2/3) lämmitetään ilmaa ja ympäröivää vesialuetta, ympäristön vahingoksi.
Ohjelmavaiheessa on mukana kaksi reaktorityyppiä. Selvityksessä huomioitava aina sen tyyppin ympäristö ym. vaikutukset, jotka ovat vakavammat vaativammat tai raskaammat.
Paluuveden lämpenemä runsaat 10 C, mikä on mereen menevä kokonaislämpö / vuosi 24,5 – 35 TWh tehosta laskettuna?
Ydinvoimalan elinkaari ajattelua pitää tutkia ja painottaa. Eli mm. uraaninlouhinta aiheuttaa hiilidioksidipäästöjä enemmän kuin vesi- ja biokaasuvoima
- 5.5.1 Välivarastoaltaiden vaatima alue tulee selvittää, sekä sen suojaaminen luonnonilmioilta (myrskyiltä, tulvita jne.). Fennovoiman oma loppusijoitusratkaisu kuvattava selvityksessä. Posiva on tuonut julki, ettei ota varastoitavaksi Fennovoiman ydinvoimalan tuottamaa jätettä. Fennovoiman on selvitettävä vaihtoehtoinen tapa jätteen loppusijoitusta varten.
- 5.6 Selvitys siitä, että eikö tekniikkaa voida kehittää siten, ettei mitään päästöjä päästetä edes "hallitusti" vesistöön ja ilmaan.
- 6.1.1.1 Rautaruukki on vain 15 km:n päässä.
- 6.1.1.2 Kaavallinen tilanne, valmistumassa oleva rantayleiskaava.
- 6.1.3 Parhalahden kylän alueelle tehty osayleiskaava ja sen mahdollistava omakotirakentaminen on ollut hyvällä alulla. Selvityksessä tutkittava mitkä vaikutukset suunnitellulla laitoksella on kylän rakentamiseen. Laitoksen 5 km:n vaikutusalueella uudisrakentaminen lienee mahdotonta. Loma-asuntojen (mökkien) rakentamiseen on ollut suuria paineita ja valmistumassa olevasta rantayleiskaavasta odotettiin kauan odotettuja uusia rakennuspaikkoja. Selvitettävä myös millä

keinoilla nyt menetettävät loma-asuntoalueet voidaan korvata. Mistä löytyy riittävästi vapaata odotukset täyttävään ranta-alueetta.

- 6.1.4 Valtatie 8 kulkee alle viiden (5) kilometrin etäisyydellä laitoksen sijaintialueesta
- 6.1.5 Voimalaitoksesta lähialueilla oleville asutuksille aiheutuvat meluhaitat.
- 6.1.8.2 Ahto- ja suppojäiden kertyminen ja vaikutukset selvitettävä.
- 6.1.8.3 Pyhäjoki kuuluu SAP -projektin erityiskohteisiin, laitoksen vaikutukset selvitettävä Lohi ja meritaimen sekä vaellussiika ovat kylmän veden kaloja eli eivät enää saa happea, jos veden lämpötila ylittää +22 C. Selvittävää. Uraanivoimalan laudevesien jatkuva lämpöpulssi sekoittaa meriveden virtauksia sekä lämmittää merialuetta sekä voimistaa rehevöitymistä muuttaen ravintoketjua. Selvittävää. Ison ydinvoimalan virtaama on 60 – 100 kuutiota sekunnissa. Vaikutukset erittäin matalissa rantavesissä on selvitettävä.
- 6.1.10 Suojelukohteet on selvitettävä ja kartat saatettava ajan tasalle
- 7.3.5 Laitosalue ei ole alkuunkaan riittävä alue kasvillisuuden, eläinten, ja suojelukohteiden vaikutusten arviointiin. Laitoksen vaikutukset tulevat ulottumaan paljon laajemmalle alueelle, kuin ”aidan sisäpuolelle”
- 7.3.11 Voimalaitoksen purkamisen jälkeinen tilanne eli Hanhikiven alueen ennallistaminen. YVA-selvityksessä on selvitettävä miten alue on palautettavissa alkuperäiseen luonnontilaan.

Lisäksi selvitettävä:

Muutto ja pesimälinnustot

Öljyonnettomuudet (kapeat väylät, öljyn joutuminen lauhdevesiputkistoon)

Luonnontuotteiden hyödyntäminen, metsästys, kalastus, marjastus, sienestys